

Den 22. april 2024

Notat: Overblik over Ekspertudvalgets rapport

Baggrund

Nærværende notat giver et overblik over de 19 anbefalinger med ekspertudvalgets uddybninger. Rapporten består af 5 spor med 19 anbefalinger, hvoraf spor 1 og spor 2 samlet set består af 12 anbefalinger.

Oversigt over anbefalinger

Spør 1. Vi skal vide, hvad der driver udviklingen i udgifterne og borgernes indsatser

1. Anbefaling om revision af serviceloven
2. Anbefaling om tydeliggørelse af rækkevidden for de enkelte reglers anvendelse
3. Anbefaling om nye rammer for kapacitetsstyring og etablering af botilbudspadser til borgere med særligt komplekse behov og udadreagerende adfærd
4. Anbefaling om udvikling af nyt takstsystem for socialområdet
5. Anbefaling om hensigtsmæssig udvikling af botilbudskapaciteten
6. Anbefaling om bedre understøttelse af match mellem borger og botilbud
7. Anbefaling om revision af magtanvendelsesreglerne
8. Anbefaling om bedre styring på krisecenterområdet

Spør 2. Vi skal vide hvilken forebyggelse, der kan hjælpe borgeren, før problemerne vokser

9. Anbefaling om øget fleksibilitet for tilpasning af forebyggende indsatser efter barnets lov
10. Anbefaling om større fokus på understøttelse af overgangen til voksenlivet for udsatte unge
11. Anbefaling om etablering af en statslig resultatbetalingsfond

12. Anbefaling om opbygning og udbredelse af viden om forebyggende indsatser

Spor 3. Fokus på kerneopgaven

13. Anbefaling om regelforenklinger i sagsbehandlingen og mere tid til kerneopgaven

14. Anbefaling om forenkling af tilsyn gennem ny model for socialtilsynets tilsyn med sociale tilbud

Spor 4. Vi skal gøre det, der virker

15. Anbefaling om en ny og sammenhængende forskningsstrategi på socialområdet

16. Anbefaling om en ny data- og digitaliseringsstrategi på socialområdet for 2025-2030

17. Anbefaling om en styrket formidling og anvendelse af viden i praksis på socialområdet

Spor 5. Progression for borgeren

18. Anbefaling om en fortsat omstilling mod principperne i den socialfaglige tilgang recovery-orienteret rehabilitering på det samlede sociale voksenområde

19. Anbefaling om at afdække erfaringerne med at anvende standardiserede mål, som kan bruges til at følge borgerens livskvalitet og progression.

De 19 anbefalinger med ekspertudvalgets uddybninger

I dette afsnit er der en lidt uddybet forklaring til de enkelte anbefalinger. Yderligere uddybning findes i Ekspertudvalgets samlede rapport.

Spor 1. Vi skal vide, hvad der driver udviklingen i udgifterne og borgernes indsatser

Anbefaling 1, Revision af serviceloven

Ekspertudvalget anbefaler, at serviceloven revideres med henblik på at tydeliggøre og derved fremme hensynet til borgerens inddragelse i egen sag, at sikre helhedsfokus, at indsatserne af stemmes i forhold til borgerens udviklingspotentiale samt egne og netværks ressourcer, og at økonomiske hensyn skal tillægges vægt, men ikke må tilsidesætte faglige vurderinger af, hvad der er nødvendigt.

Det foreslås, at de nævnte hensyn tydeliggøres i en revision af serviceloven, og at de nærmere forudsætninger for kommunernes varetagelse af de nævnte hensyn udfoldes i forarbejderne til loven, så der kommer større klarhed omkring retstilstanden herfor for alle parter, herunder særligt borgerne, kommunerne og ankesystemet.

Desuden noterer Ekspertudvalget sig, at der arbejdes med en ny ældrelov og en ny lov om helhedsorienterede indsatser, ligesom barnets lov er vedtaget. Disse kan både inspirere og understrege behovet for en revision af serviceloven.

Anbefaling 2, Tydeliggørelse af rækkevidden for de enkelte reglers anvendelse

For at tydeliggøre rækkevidden af anvendelsen af sociallovgivningens enkelte bestemmelser fremadrettet til gavn for både borgere og kommunerne anbefaler Ekspertudvalget følgende tre initiativer:

- Øget klarhed i lovgivningen: Ekspertudvalget anbefaler, at der fremadrettet sikres større klarhed om grænserne for de enkelte lovbestemmelers anvendelse, når ny lovgivning formuleres. Det vil skabe større gennemsigtighed for alle parter og bidrage til en klarere forventningsafstemning og mindske konfliktpotentialer mellem borger og kommune.
- Stillingtagen til konkrete principmeddelelser: Ekspertudvalget anbefaler, at der på baggrund af en gennemgang af en række principmeddelelser fra Ankestyrelsen tages stilling til en tydeliggørelse af rækkevidden af en række bestemmelser. Det skal blandt andet ske ved lovændring. Ekspertudvalget mener, at der samtidig skal tages stilling til de økonomiske konsekvenser, jf. DUT-princippet, for hver konkret lovændring.
- Øget vidensinddragelse i forhold til principmeddelelser: Ankestyrelsen skal fortsat være uafhængig, hvorfor hverken Dialogforum eller dets enkelte medlemmer skal have instruksbeføjelser i forhold til Ankestyrelsens afgørelsesvirksomhed. Dialogforum har dog en vigtig rolle, hvorfor Ekspertudvalget anbefaler, at Social-, Bolig- og Ældreministeriet indtræder i Dialogforum, samt at Dialogforum fremadrettet får mulighed for at udtale principielle betragtninger til principmeddelelser forud for offentliggørelsen heraf.

Anbefaling 3, Nye rammer for kapacitetsstyring og etablering af botilbudspladser til borgere med særligt komplekse behov og udadreagerende adfærd

Ekspertudvalget anbefaler, at der sættes nye rammer for etablering af offentlige botilbudspladser, og at der her er ekstra fokus på borgere med særligt komplekse behov og udfordringer, herunder borgere, der har en udadreagerende adfærd. De nye rammer skal understøtte et bedre udbud af botilbudspladser og herigennem en bedre mulighed for økonomistyring. Formålet er at sikre, at prisen svarer til de lavest mulige omkostninger for den ønskede og nødvendige indsats og kvalitet.

Det kan ikke forventes sikret i øjeblikket i den markedslignede struktur, der generelt er udfordret på botilbudsområdet. For botilbud til borgere med særligt komplekse behov er problemet særligt stort, og en markedslignede struktur kan grundlæggende ikke forventes at fungere, hvorfor der er behov for yderligere initiativer i forhold til botilbud til denne målgruppe.

Ekspertudvalgets anbefaling omfatter konkret, at der i lyset af et underudbud af pladser til borgere med særligt komplekse behov sikres en styrket kapacitetsstyring og koordinering af oprettelse af botilbudspladser for

målgruppen. Dette indebærer, at der i omlægningen og eventuel udvidelse af den offentlige botilbudskapacitet i højere grad end i dag tages højde for et tilstrækkeligt udbud af pladser til borgere med særligt komplekse behov, og at det i den forbindelse overvejes, hvordan de faglige rammer på de konkrete tilbud i højere grad skal tilpasses målgruppen på en måde, som understøtter progression og dermed en afdæmpet takst- og prisudvikling for botilbudspladser til borgere i målgruppen.

Endvidere anbefaler Ekspertudvalgets, at der skal ses på muligheder for at sætte et takstloft for botilbud til borgere med særligt komplekse behov og udadreagerende adfærd, som ofte udgør de særligt dyre enkeltsager.

Endelig ser Ekspertudvalget, at der er behov for at sikre en tilstrækkelig offentlig botilbudskapacitet. I forlængelser heraf anbefaler Ekspertudvalget, at det skal afdækkes, om der er behov for at forny den lånepulje for etablering af kommunale botilbud, der blev aftalt i forbindelse med Aftale om kommunernes økonomi for 2024.

Anbefaling 4, Udvikling af nyt takstsystem for socialområdet

Ekspertudvalget anbefaler, at der foretages et opgør med det nugældende system, og at der etableres en ny struktur for takstsystemet for sociale tilbud, blandt andet med inspiration fra andre velfærdsområder. Det nye takstsystem anbefales at omfatte en højere grad af standardisering og ensartethed i takstfastsættelsen og at varetage en række væsentlige hensyn, som kan bidrage til øgede styringsmuligheder på socialområdet og dermed bedre muligheder for at sikre en politisk prioriteret udvikling på socialområdet. Grundlæggende skal et nyt takstsystem:

- understøtte gennemsigtighed i koblingen mellem indsats og pris med henblik på at sikre viden om den konkrete indsats, der betales for.
- understøtte sammenlignelighed med henblik på, at kommunerne på et oplyst grundlag skal kunne vælge alternativer, når der findes forskellige leverandører.
- tage højde for forskelle i specialiserings- og kompleksitetsniveau i indsatserne med henblik på at sikre, at sammenlignelige indsatser for borgere i samme målgruppe takseres efter ens forudsætninger.
- kunne understøtte regulering af prisfastsættelsen for botilbud med henblik på at kunne kompensere for manglende konkurrence, fx understøtte takstlofter, standardiserede takstelementer, centralt fastsatte vejledende takstniveauer mv.
- understøtte incitamentter til at arbejde med progression eller med at modvirke degression for borgeren med henblik på, at leverandørerne får en tilskyndelse til at bidrage hertil, når det er muligt.

Anbefaling 5, Hensigtsmæssig udvikling af botilbudskapaciteten

Ekspertudvalget anbefaler, at der gennemføres en undersøgelse af de økonomiske og lovgivningsmæssige rammer forbundet med etablering, drift og anvendelse af henholdsvis botilbudslignende tilbud etableret i boliger efter almenboliglovens § 105 og botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108. Undersøgelsen skal bidrage

til en grundig forståelse af de faktorer, der driver kommunernes, regionernes og private leverandørers beslutninger ved etablering af tilbud, samt en forståelse for de samlede, langsigtede udgifter til både etablering og drift af botilbud. I forlængelse heraf skal analysen, blandt andet:

1. Klarlægge mulige potentialer for forbedringer, så de lovgivningsmæssige rammer kan understøtte en mere hensigtsmæssig udvikling i botilbudskapaciteten på sigt
2. Afdække muligheder for en mere fleksibel udnyttelse af botilbudslignende tilbud etableret i boliger opført efter almenboligloven.

Endvidere anbefaler Ekspertudvalget øget vejledning til kommunerne om de aktuelle muligheder for en mere fleksibel udnyttelse af botilbudslignende tilbud etableret i boliger opført efter almenboligloven inden for den eksisterende lovgivningsmæssige ramme, så den samlede botilbudskapacitet udnyttes på den mest hensigtsmæssige måde også på kort sigt.

Anbefaling 6, Bedre understøttelse af match mellem borger og botilbud

Ekspertudvalget på socialområdet anbefaler fire tiltag, som skal understøtte bedre match mellem den enkelte borgers behov og tilbuddets kompetencer. De fire tiltag har til formål at øge fleksibiliteten i reglerne for anvendelsen af botilbud:

1. Øget anvendelse af fleksible botilbudspladser: Ekspertudvalget anbefaler, at de eksisterende muligheder for at få botilbudspladser godkendt efter både servicelovens §§ 107 og 108 anvendes i højere grad, så den samlede kapacitet vil kunne bruges mere fleksibelt fremadrettet.
2. Indførelse af mulighed for at målrette botilbud i serviceloven: Ekspertudvalget anbefaler, at der ses på mulighederne for, inden for Danmarks internationale forpligtelser, at skabe flere typer af målrettede botilbud, som det kendes fra servicelovens § 108 a. Formålet er at skabe hjemmel til at målrette botilbud til borgere ud fra sagligt begrundede objektive kriterier, fx for borgere inden for et bestemt aldersinterval eller målrettet borgere med bestemte sociale udfordringer. Forslaget skal bidrage til at skabe miljøer for borgeren, som omfatter borgere med tilsvarende udfordringer, ligesom det skal fordre en løbende vurdering af borgerens behov, så der til enhver tid sikres et godt match mellem tilbud og borger.
3. Større fleksibilitet i reglerne om flytning uden samtykke i serviceloven: Ekspertudvalget anbefaler, at servicelovens § 136 f udvides, så den omfatter alle borgere under værgemål, uanset årsagen til nedsat funktionsevne. Herudover anbefales reglerne for flytning uden samtykke efter servicelovens § 129 a ændret, så den nedsatte psykiske funktionsevne ikke nødvendigvis skal være en følge af en sindslidelse.
4. Øget praksisorienteret oplysning til kommunerne vedrørende flytning uden samtykke efter servicelovens § 129: Ekspertudvalget anbefaler, at Familieretshuset i højere grad understøtter, at kommunerne har tilstrækkelig viden om mulighederne for flytning uden samtykke efter serviceloven. Dette vil fx kunne ske gennem øget vejledningsindsats, herunder fx webinarer og bedre muligheder for løbende rådgivning mv.

Ekspertudvalget anbefaler derudover, at mulighederne for anvendelse af intensiv bostøtte afdækkes, da det for nogle borgere kan udgøre et bedre alternativ til botilbudsindsatser.

Anbefaling 7, Revision af magtanvendelsesreglerne

Ekspertudvalget foreslår, at der i en revision af magtanvendelsesreglerne tages hensyn til lovgivningsmæssige udfordringer og dilemmaer under følgende fem temaer:

1. U hensigtsmæssige barrierer for brug af velfærdsteknologi.
2. Øget sikkerhed for borgere og personale ved begrænsning af adgang til personfarlige genstande.
3. Trygge rammer for borgere ved aflåsning af døre til udearealer.
4. Øgede muligheder for flytning, når borger ikke kan samtykke.
5. Mindre bureaukrati ved klogere indretning af dokumentationskrav

Anbefaling 8, Bedre styring på krisecenterområdet

Ophold på krisecenter er en akut foranstaltning, og målet er en så hurtig tilbagevenden som muligt til en sikker og selvstændig tilværelse uden for krisecentret. Ekspertudvalget anbefaler, at det skal undersøges nærmere, hvordan man bedre kan understøtte en tryk – og i visse tilfælde også hurtigere – overgang til en selvstændig tilværelse uden vold efter endt krisecenterophold. Undersøgelsen skal ske under hensyntagen til, at det fortsat skal være muligt at blive indskrevet på et krisecenter ved akut henvendelse og uden forudgående kommunal visitation.

Tilsvarende må der ikke gås på kompromis med formålet om at sikre de kriseramtes sikkerhed, hvorfor undersøgelsen ligeledes skal foretages under respekt for formålet med ophold på et krisecenter, herunder det akutte beskyttelsesbehov. Forslaget skal også ses i sammenhæng med Ekspertudvalgets tidligere anbefaling om takstloft for tilbud underlagt selvmøderprincippet.

Spor 2. Vi skal vide hvilken forebyggelse, der kan hjælpe borgeren, før problemerne vokser

Anbefaling 9, Øget fleksibilitet for tilpasning af forebyggende indsatser efter barnets lov.

Ekspertudvalget anbefaler, at der gives mulighed for samtidig visitation til et antal udvalgte indsatser efter barnets lov, så kommunerne hurtigere og mere effektivt kan tilpasse den forebyggende indsats til børn, unge og familier med særlige behov for hjælp og støtte.

Ekspertudvalget anbefaler desuden, at det afdækkes, om lignende former for fleksibilitet kan indbygges i forebyggende indsatser til udsatte voksne og personer med funktionsnedsættelse.

Anbefaling 10, Større fokus på understøttelse af overgangen til voksenlivet for udsatte unge

Ekspertudvalget anbefaler, at en nytænkning af området for ungestøtte udvider og tydeliggør kommunernes indsatspalette for ungestøtte i barnets lov § 114, så kommunerne kan give indsatser inden for bolig, uddannelse og beskæftigelse samt netværk og relationer.

Anbefaling 11, Etablering af en statslig resultatbetalingsfond

Ekspertudvalget anbefaler, at der på forsøgsbasis etableres en resultatbetalingsfond, der på et afgrænset område giver mulighed for at indgå aftale med flere kommuner om at udbetale budgetgevinster for de offentlige kasser. Fonden skal bidrage til, at der igangsættes flere virksomme indsatser ved at overkomme barrieren omkring, at den økonomiske gevinst ved at i gang sætte særligt forebyggende indsatser, tilfalder andre. Forsøget skal indsamle erfaringer, der kan danne grundlag for en vurdering af hensigtsmæssigheden af en permanent resultatbetalingsfond, der udbetaler resultatbetalinger på flere forskellige områder.

Anbefaling 12, Opbygning og udbredelse af viden om forebyggende indsatser

Ekspertudvalget anbefaler, at der som led i en forskningsstrategi på socialområdet på den længere bane opbygges mere praksisnær viden om forebyggende og omkostningseffektive indsatser med en dokumenteret effekt i forhold til at forebygge udvikling eller forværring af problemstillinger hos de forskellige målgrupper.

Ekspertudvalget anbefaler desuden, at der sker en mere systematisk opsamling og udbredelse af eksisterende viden om forebyggende indsatser til de forskellige målgrupper på socialområdet, fx via platformen social.dk og vidensbanker som Viden På Tværs (VPT) og Socialt Udviklingscenter (SUS).

Spor 3. Fokus på kerneopgaven

Anbefaling 13, Regelforenklinger i sagsbehandlingen og mere tid til kerneopgaven

Ekspertudvalget på socialområdet anbefaler, at det eksisterende regel- og visitationsgrundlag, herunder tildelingsprocedurer og -kriterier for borgerstyret personlig assistance (BPA) og tabt arbejdsfortjeneste forenkles på en hensigtsmæssig måde.

I dag indebærer ordningerne væsentlig administration og mange klagesager, uden at det står klart, om borgerne herved stilles værre eller bedre. Derfor kan der være et potentiale i at forenkle ordningerne. En potentiel

forenkling vil kunne bidrage til at gøre det mere gennemskueligt for borgerne, hvilken hjælp de kan forvente, samt bidrage til at mindske kommunernes tidsforbrug på administrative opgaver forbundet med ordningerne.

Ekspertudvalget noterer sig, at regeringen lægger op til at udarbejde en såkaldt 'positivliste', der omfatter de hjælpemidler, som den ældre uden visitation kan få udleveret. Ekspertudvalget anbefaler at afdække, hvorvidt en forenkling af visitationen inspireret af modellen på ældreområdet kan fungere på socialområdet.

Anbefaling 14, Forenkling af tilsyn gennem ny model for socialtilsynets tilsyn med sociale tilbud

Ekspertudvalget anbefaler med afsæt i det nylige eftersyn med tilsyn på socialområdet, at tilsyn med de sociale tilbud i højere grad fokuseres der, hvor udfordringen er størst, blandt andet for at frigive tid til kerneopgaven. Konkret anbefales det derfor, at tilsynstrykket forbundet med socialtilsynene og de takstfinansierede udgifter hertil sænkes væsentligt med afsæt i en ny model for socialtilsynenes tilsyn med sociale tilbud. Den nye model skal bidrage til at nedbringe både de direkte og de afledte udgifter forbundet med tilsyn med sociale tilbud og samtidig sikre, at tilsynene bliver mere målrettede og dermed klogere og mere effektive.

Ekspertudvalget anbefaler, at en ny model for socialtilsynenes tilsyn med sociale tilbud baseres på en gennemgribende revision og forenkling af kvalitetsmodellen, hvor man blandt andet overgår til en binær score (godkendt/ikke godkendt) samt en mere risikobaseret udvælgelse, som også kan indebære, at man afskaffer det lovpligtige årlige tilsynsbesøg. Derudover kan der foretages en tydeligere skelnen mellem anbefalinger og påbud fx ved, at det kun er sanktioner, der gives skriftligt, imens anbefalinger leveres mundtligt. Desuden skal den nye tilsynsmodel forenkle tilsynsbesøgene, så det enkelte tilsyn er mindre ressourcekrævende for de sociale tilbud, og tilsynene skal samtidig ikke bidrage til en uensigtsmæssig udgiftsvækst på området. I udformningen heraf foreslås det, at man tager afsæt i de udfordringer, som eftersynet med tilsyn har fremhævet i afrapporteringen og ser på ældreområdets forsøg med fælles tilsyn.

Ekspertudvalget opfordrer til at det afdækkes, hvordan Tilbudsportalen kan optimeres under hensyntagen til uændrede varige IT-driftsudgifter, således at den bliver mere funktionel, brugervenlig og driftssikker for sagsbehandlere og tilbud. Optimeringen af tilbudsportalen bør desuden have til formål at understøtte den markedslignende ramme på socialområdet og medvirke til, at der er sammenlignelighed, gennemsigtighed og konkurrence mellem tilbud.

Spor 4. Vi skal gøre det, der virker

Anbefaling 15, En ny og sammenhængende forskningsstrategi på socialområdet

Ekspertudvalget anbefaler, at der etableres en ny forskningsstrategi på socialområdet med henblik på, at der skabes stærkere og mere sammenhængende forskningsmiljøer på området.

Indledningsvist bør forskning på voksenområdet kortlægges i lighed med kortlægningen af forskningen i udsatte børn og unge. På den baggrund bør der udformes en konkret samlet forskningsstrategi på tværs af aldersgrupper og tages stilling til, hvilke initiativer der kan være behov for på lang sigt for at understøtte den overordnede målsætning for forskningsstrategien.

Parallelt, og i sammenhæng hermed, anbefaler Ekspertudvalget, at der iværksættes et antal initiativer på kort sigt, som på en gang kan kickstarte forskningen på området og samtidig "gøde jorden" for implementering af en langsigtet strategi for forskning på socialområdet. Det er centralt, at forskningsinitiativerne kobles tæt til praksis fx gennem samarbejde med praksis før-, under og efter forskningen, herunder at forskningsresultater gøres let tilgængelig for de relevante uddannelser, arbejdspladser og foreninger samt for relevante ledere, medarbejdere og kommuner på socialområdet.

Konkret foreslår udvalget:

1. At der på forsøgsbasis i en 4-årig periode afsættes en pulje til at støtte praksisnær videnskabelig forskning på voksenområdet.
2. At der som led heri uddeles 5-10 ph.d.-stipendier i praksisnær forskning på det sociale område.

Anbefaling 16, Ny data- og digitaliseringsstrategi på socialområdet for 2025-2030

Ekspertudvalget på socialområdet anbefaler, at der udarbejdes en data- og digitaliseringsstrategi på socialområdet for 2025-2030, som sætter en strategisk retning for, hvordan datainfrastrukturen skal videreudvikles de kommende år.

Ekspertudvalget vurderer det helt centralt, at der med en ny strategi tages politisk stilling til, hvordan man på længere sigt vil komme i mål med at understøtte en bedre faglig og økonomisk styring på socialområdet. Det skal blandt andet ske ved at sikre større ensretning af relevant dokumentation samt mulighed for sikker datadeling, digital kommunikation og anvendelse af data både lokalt og nationalt. Her skal fokus være på udvikling, styring og bedre grundlag for eventuel politisk prioritering, økonomisk som faglig, af den sociale indsats. Udvikling af strategien skal ske i samarbejde mellem stat, kommuner og eventuelt andre relevante aktører.

Konkret fokuseres på to overordnede områder:

1. Data: Initiativer, der sikrer en bedre faglig og økonomisk styring af socialområdet, herunder sikre muligheden for at have sammenlignelige og individhenførbare data.
2. Digitalisering: Initiativer og retningslinjer, der sikrer øget digitalisering i dialogen mellem tilbud og myndighed samt på tværs af den offentlige sektor med henblik på en mere smidig, ensartet og sikker digital kommunikation på socialområdet. Det kan samtidig bidrage til, at borgerens overblik over eget sagsforløb understøttes yderligere. Arbejdet kan kobles sammen med det fællesoffentlige arbejde om datainfrastrukturen på

socialområdet, som er igangsat i fællesskab mellem Social-, Bolig- og Ældreministeriet og KL i forlængelse af Aftale om kommunernes økonomi for 2024 (Regeringen & KL 2023).

Spor 5. Progression for borgeren

Anbefaling 17, Styrket formidling og anvendelse af viden i praksis på socialområdet

Ekspertudvalget anbefaler en styrket formidling og anvendelse af eksisterende forskning samt anden viden på socialområdet i praksis. Anbefalingen skal blandt andet være med til at sikre, at borgere med særlige behov for hjælp og støtte i højere grad bliver mødt med den nødvendige omsorg og en fagligt velfunderet indsats, som tager afsæt i den bedste viden på området.

Ekspertudvalget ser potentialer i følgende konkrete tiltag:

1. At der dannes og vedligeholdes et overblik over den nyeste forskning på området samt viden fra aktører, såsom kommuner, civilsamfundsorganisationer mv.
2. At formidling af denne viden faciliteres, herunder at den eksisterende forskning bliver "oversat", så den løftes fra papiret og kan anvendes i praksisnære indsatser.
3. At der videreudvikles på, hvordan læringsindsatser og opkvalificering af medarbejdere i praksis faciliteres samt at dette foregår med en tydeligere kobling til forskning.

Anbefaling 18, Fortsat omstilling mod principperne i den socialfaglige tilgang recovery-orienteret rehabilitering på det samlede voksenalterområdet

Ekspertudvalget anbefaler, at kommunerne på det samlede voksenalterområde arbejder ud fra de principper, som ligger til grund for Recovery-orienteret rehabilitering. Ekspertudvalget lægger særligt vægt på, at indsatserne har fokus på at indfri følgende målsætninger:

- At indfri borgerens potentiale for at leve et så selvstændigt liv som muligt.
- At borgerens egne mål er udgangspunktet for indsatsen.
- At borgerens behov for at nå sine mål er styrende for en helhedsorienteret indsats.
- At tænke beskæftigelse ind i indsatsen som både et mål og et middel i samspil med den sociale indsats, hvor det er meningsfuldt.

Flere kommuner arbejder allerede i dag med en strategisk omstilling på socialpsykiatriområdet mod principperne i recovery-orienteret rehabilitering. Ekspertudvalget foreslår, at denne omstilling fortsættes og løbende udbredes til hele voksenalterområdet.

Anbefaling 19, Afdækning af erfaringer med at anvende standardiserede mål, som kan bruges til at følge borgerens livskvalitet og progression.

Ekspertudvalget anbefaler, at der foretages en afdækning af erfaringerne med at anvende individuelle mål koblet med standardiserede målkategorier, som kan bruges til at følge borgerens livskvalitet og progression. Det gælder både danske og udenlandske erfaringer, samt erfaringer fra andre områder, eksempelvis sundhedsområdet, herunder psykiatrien. Erfaringsopsamlingen skal blandt andet være med til at danne grundlag for at identificere mulige individuelle mål og standardiserede målkategorier, som på sigt kan udbredes for udvalgte målgrupper på forsøgsbasis i Danmark.

Det er centralt for Ekspertudvalget, at der i arbejdet tages afsæt i den enkeltes udfordringer og for udsætninger, herunder at der er fokus på at måleredskaberne både skal kunne måle progression, fastholdelse af funktionsniveau samt en forværring af funktionsniveauet alt afhængig af den enkeltes situation samt livskvalitet mere generelt.